

Одговорност

Ове недеље ученици уче о изворима наших одговорности и како да се сналазе у тим одговорностима. Ученици такође могу да вежбају идентификацију одговорности у различитим ситуацијама, раде на категоризацији одговорности које тренутно имају и размишљају о томе која им је омиљена одговорност.

Започните јединицу са целом лекцијом у разреду, а затим покушајте да завршите најмање две мини лекције са својим ученицима током целе недеље. Свака мини лекција је дизајнирана да представи елементе главне лекције на нове и занимљиве начине.

Главна лекција

Лекција за цео
разред
30 минута

START
HERE

Извори одговорности

У овој лекцији ученици процењују одакле потичу наше одговорности. Центар за грађанско образовање је идентификовао осам категорија одговорности, што, када их разумете, олакшава увид у то колико имамо много различитих обавеза и да ће се те одговорности временом мењати.. (Види страницу3 за детаље о лекцији.)

Мини лекције

За мале групе
15 минута

Које су одговорности?

Подијелите разред у три групе и свакој додијелите сценарио у брошури „Које су одговорности” (погледајте испод) и нека одговоре на питања. Када групе заврше са радом (7-8 минута) нека разговарају о свом сценарију и одговорима са великом групом.

За партнере
15 минута

Које врсте одговорности имамо?

Са својим партнером наведите најмање три обавезе које имате код куће, у школи и у заједници. Затим их означите категоријом у коју спада одговорност. На крају активности упоредите које категорије имају највећи број одговорности и идентификујте како можете користити самодисциплину да повећате вероватноћу да ћете испунити све своје одговорности.

Категорије су: обећања, задаци, именовања, занимање, закони, обичаји, држављанство и морална начела.

За појединце
15 минута

Моје омиљене одговорности

У свом дневнику пишите о својим омиљеним обавезама. Често размишљамо о одговорностима као о пословима које морамо да радимо у којима не уживамо или нечему што нас неко други тера да радимо против наше воље, па се може чинити да не би требало да уживамо у својим одговорностима. Али, заиста, бити одговоран и имати одговорности може бити забавно! Које обавезе имате у којима највише уживате?

**Фокусирано на
технологију**
15 минута

Користите технологију да budete одговорнији

Дискутујте: Како можемо користити технологију да будемо одговорнији?
Покушајте да смислите бар један начин да користите технологију за повећање одговорности у свакој од 8 категорија идентификованих у уводној лекцији.

Извори одговорности

У овој лекцији ученици процењују одакле потичу наше одговорности. Центар за грађанско образовање је идентификовао осам категорија одговорности, што, када их разумете, олакшава увид у то колико имамо много различитих обавеза и да ће се те одговорности временом мењати.

Временски оквир лекције

30 минута

Потребни материјали

- ❑ Бела табла или паметна табла за вођење белешки као час

Мапа стандарда

Ова лекција је усклађена са ЦАСЕЛ компетенцијама, националним стандардима здравственог образовања, стандардима Међународног друштва за технологију у образовању, када је применљиво, и заједничким основним државним стандардима. Молимо погледајте на [Мапа стандарда](#) за више информација.

Циљ лекције

Ученици ће:

- Разумети различите изворе одговорности.
- Категоризирајте различите одговорности.

Веза са наставником/негу самога себе

Понекад помаже размишљање о нашим одговорностима кроз различите аспекте: права насупрот одговорности, личне и професионалне границе и изворе одговорности. Сваки од њих нам даје нову перспективу о томе шта је одговорност, а шта није. На пример, имате право на безбедно, позитивно радно окружење. Као такви, ви сте одговорни за допринос том сигурном, позитивном окружењу. Каква је кадровска култура ваше школе? Какви су односи наставника? Какав је стил собе за одмор? Да ли су наставници и администратори на истој страни? Које одговорности имате као део те заједнице да обезбедите безбедно, позитивно радно окружење? Шта је са вашим личним и професионалним границама на послу? Ако имате ученике који имају личне борбе и, последично, уносе своју агресију, тугу или фрустрације у вашу собу, која је ваша одговорност? Ваша одговорност је да подучавате ту децу и обезбедите окружење у учионици које је погодно за учење за све ученике. Није ваша одговорност да „поправите“ њихову кућну ситуацију или лично процените и решите њихове проблеме менталног или емоционалног здравља. Поставите личну и професионалну границу тако што не схватате њихове проблеме лично и тражите друге школске професионалце или јавне службе да помогну вашим ученицима на начин на који им треба помоћи. Шта је са сазнањем одакле потичу ваше одговорности? Да ли знаш зашто радиш то што радиш? Да ли сте себи створили одговорности или вам их је неко други дао? Познавање извора ваших одговорности може вам помоћи да их одредите по приоритетима и да budete ефикаснији. Одвојите мало времена данас да процените своја права и одговорности, да поставите неке границе које треба да поставите и да разумете зашто радите то што радите.

Објави

5-7 минута

Прошле недеље смо углавном причали о самодисциплини и о томе како се то повезује са одговорношћу. Колико људи је радило на вашем циљу самодисциплине прошле недеље? Да ли неко жели да подели шта су урадили? (Позовите ученике да одговоре.)

Инспире

3-5 минута

Ове недеље ћемо погледати различите изворе одговорности. Понекад, посебно када сте млади, може се осећати као да имате одговорности само зато што одрасли уживају да вам говоре шта да радите. Јел тако? Да ли се икада осећате као да имате одговорности, али нисте баш сигурни зашто?

Испоставило се да сви имамо бројне одговорности и имамо их из више разлога. У ствари, понекад имамо одговорности за које можда нисмо ни свесни да су одговорности. Које су неке одговорности које имате? Ово може бити код куће, у школи, у заједници? (Дозволите ученицима да „кокице“ своје одговоре, изговарајући их насумично и пуштајући да се њихови одговори надовезују један на други.)

Добро! Видите, ми имамо бројне одговорности, али одакле те одговорности?

Оснажити

15 минута

Према Центру за грађанско образовање, постоји осам извора значења одговорности, осам ствари које нас позивају да за нешто будемо одговорни. То су обећања, задаци, именовања, занимање, закони, обичаји, држављанство и морална начела.

Док ово изговарате (или пре него што час почне), напишите ових осам категорија на табли у осам вертикалних колона.

Испитајте ове изворе. Хајде да дефинишемо или дамо примере које врсте одговорности могу да спадају у сваку категорију.

Нека ученици размотре шта свака категорија значи/примери. Ево неколико примера који ће вас водити, прилагођених из [Центар за грађанско васпитање](#):

1. **Обећај:** Када усмено или уговорно пристанете да нешто урадите. На пример, обећање да ћете купити некога у школу, пристанак да неке вратите ако позајмите новац или не одавање тајне коју сте обећали да ћете чувати.
2. **Задаци:** Када добијете задатак да завршите. На пример, школски домаћи и свакодневни послови код куће који су вам „додељени“.
3. **Састанци:** Када сте пристали на распоред, да се појавите на састанку или сте добили задатак у оквиру групе, ви сте „именовани“ на одређену позицију. На пример, ићи код лекара,

присуствовати школском састанку или бити председник савета ученика ако је за то одређено.

4. **занимање:** Када сте пристали да радите посао за плату. На пример, ако радите за локалне новине које достављају папире, имате одговорност да се појавите, добијете папире и завршите испоруку. Или, ако чувате децу, морате испунити обавезе повезане са тим послом, као што је појављивање на време, брига о деци, одржавање куће чистом и безбедном и поштовање правила која су оставили родитељи.
5. **Закони:** Тово су правила која сви грађани једне државе или земље морају поштовати. Свако има одговорност да поштује законе које су поставили управни органи. Нико није изнад закона. На пример, поштовање закона на путу током вожње, поштовање закона који се односе на похађање школе и придржавање закона успостављених ради очувања мира.
6. **Обичаји:** Тово су „неписана“ правила која су ти делови заједничког обичаја дужни да поштују јер су еволуирала као очекиване норме током времена. На пример, стрпљиво чекање у реду, доношење поклона на рођенданску забаву, давање старијем особи своје место у препуном аутобусу, долазак на време за заказане састанке итд.
7. **држављанство:** Тто су одговорности које имамо само зато што живимо у одређеној заједници, држави или земљи. На пример, као грађани САД, ми имамо одговорност да гласамо и учествујемо у демократском процесу.
8. **Морал/Принципи:** Тово су схваћена правила која се односе на „исправно и погрешно“, која понекад може бити тешко дефинисати. Генерално, свака заједница има заједничко разумевање исправног и лошег. На пример, према свима треба поступати с поштовањем, свако треба да има једнаке шансе за успех, и свако треба да се односи према другима на начин на који жели да се опходи према њему.

Дакле, када се сетите одговорности које смо навели на почетку часа, шта мислите одакле потиче већина ваших обавеза?

Позовите ученике да одговоре.

Како старите, како мислите да ће се променити ваши извори одговорности? Позовите ученике да одговоре.

Одразити

5-7 минута

Док пролазите кроз ову недељу, размислите за шта сте одговорни и зашто. Шта је њен извор? Такође размислите о томе шта би се могло догодити неком другом ако не испуните своју одговорност. Испоставило се да већина нас дели бројне одговорности и да је свима нама потребно да их испунимо. Неки су јединствени само за нас (ја, на пример, имам одговорност да сваки дан долазим у школу да вас све подучавам), али многе одговорности треба да урадимо сви заједно. Ово нам може помоћи да имамо самодисциплину која нам је потребна да извршимо своје обавезе, знајући да их делимо са другима и да други рачунају на нас да урадимо свој део.

Које су одговорности?

Сценарио 1:

Кејл је у библиотеци и учи за квиз из географије који има следећи сат када му се Девон и Маја придружују за столом. Девон одмах добија свој квиз из прошлог периода. То је исти квиз из географије за који Кале учи. Маја је у Кејловом одељку и такође има квиз следећег сата. Почиње да прегледа Девонов квиз и одговоре и да прави белешке у својој свесци. Кејл зна да вара и осећа се непријатно. Девон пита Кејла да ли и он жели да види квиз.

Сценарио 2:

Дени је рекао Фину да ће у петак ићи на рођенданску забаву, али је онда добио позив да оде на спавање са Ноом, са којим је бољи пријатељ. Ноа има много кул ствари у својој кући и његова мама их увек пушта да остану до касно, гледају филмове и пију газирана пића. Заиста би радије отишао у Нојеву кућу него у Финову кућу.

Сценарио 3:

Марију сваког јутра вози тетка. Требало би да се нађе са тетком у 7:30 ујутро на крају прилаза како би могла брзо да уђе и да наставе да се крећу. До школе је 20 минута вожње и њена тетка треба да стигне на посао до 8:00. Нема времена за губљење! Синоћ је Марија била будна до касно учила и гледала ИоуТубе видео записе. Она је исцрпљена када јој се ујутро огласи аларм и жели да одложи.

За сваки од горе наведених сценарија одговорите на следећа питања:

- Ко има одговорност у ситуацији?
- Које су то одговорности?
- Које се дугују одговорности?
- Одакле су потекле одговорности?
- Шта би се могло догодити ако особа или особе испуне своје обавезе? Шта ако особа није успела да их испуни?